

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta 09.12.2020 § 228

§ 228

Lausunto valtuustoaloitteeseen Espoon osallistumisesta kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun

Valmistelijat / lisätiedot:
Mattila Virpi
Westerlund Mia
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Sivistystoimen johtaja Rinta-aho Harri

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta antaa selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen Espoon osallistumisesta kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun.

Käsittely

Päätös

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Saara Hyrkkö ja 15 muuta kaupunginvaltuutettua ovat tehneet valtuustoaloitteen, jossa he esittävät, että Espoo osallistuu kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun, mikäli siihen tarjoutuu mahdollisuus. Aloitteessa tuodaan esiin varhaisten vuosien merkitys lasten kasvuun ja oppimiselle, jolloin maksuton esiopetus luo pohjan tulevalle koulupolulle ja varmistaa, että lapset saavat tarvitsemaansa tukea ajoissa.

Kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun osallistuminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö on antanut eduskunnan käsiteltäväksi esityksen kaksivuotisen esiopetuksen kokeilusta ja varhaiskasvatuslain muuttamisesta, joka käsitellään budjettilakina.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki kaksivuotisen esiopetuksen kokeilusta sekä muutettavaksi varhaiskasvatuslakia (540/2018). Kokeilu toteutettaisiin vuosina 2021—2024. Kokeiluun osallistuvat kunnat ja esiopetuksen toimipaikat valittaisiin ositettuna satunnaisotantana. Kokeilun kohdejoukkoon kuuluisivat kokeilukuntien vuonna 2016 ja 2017 syntyneet lapset. Kokeilutoimintaan tavoitellaan osallistuvaksi noin 10 000 lasta. Varhaiskasvatuslain muutos liittyy varhaiskasvatuksen tietovarannon teknisten luovutustapojen moninaistamiseen, mikä sujuvoittaisi kokeilun toteuttamista. Kokeilu

kytkeytyy pääministeri Marinin hallitusohjelmakirjaukseen. Esitys ja sen taloudelliset vaikutukset on huomioitu valtion vuoden 2021 talousarvioesityksessä. Kokeilulaki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian syksyllä 2020 ja olemaan voimassa 31.5.2024 saakka. Lain kokeilurekisteriä sekä kokeilun seuranta ja arviointia koskevat säännökset olisivat kuitenkin voimassa 31.12.2025 saakka. Varhaiskasvatustalain muuttamista koskeva laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian syksyllä 2020.

Lakiesityksen perusteluissa todetaan, että jotta kokeilun toteuttamista ja vaikutuksia lapsiin pystyttäisiin kokeilun jälkeen arvioimaan, kokeiluun on laadittu ositetuun satunnaisotantaan perustuva koeasetelma. Esityksessä ehdotetaan, että kokeilulaissa säädettäisiin kaksivaiheisesta ositetusta satunnaistamisesta, jossa ensivaiheessa valittaisiin kokeilukunnat ja toisessa vaiheessa kokeilutoimipaikat. Otanta suoritettaisiin laissa määriteltyjen periaatteiden mukaan siten, että kokeiluun osallistuisi 5-vuotiasta lapsiväestöstä edustavasti sekä suomen-, ruotsin- että saamenkielisiä kuntia eri maantieteellisistä sijainneista ja eri kuntatyypeistä. Otantaan otettaisiin mukaan sellaiset kunnat, joissa on vähintään sata 5-vuotiasta lasta ja vähintään neljä esiopetuksen toimipaikkaa.

Satunnaistamisen toisessa vaiheessa kuntien tai kunnista koostuvien alueiden sisältä tehtäisiin otanta niistä esiopetuksen toimipaikoista, joissa tulisi järjestää kokeilulain mukaista kaksivuotista esiopetusta. Otannassa huomioitaisiin kielellinen ja eri sosioekonomisten alueiden edustavuus. Näissä poimituissa toimipaikoissa varhaiskasvatuksessa olevat lapset tai näiden toimipaikkojen alueilla asuvat lapset, kuuluisivat koeryhmään. Kokeiluun valitut kunnat ilmoittaisivat koeryhmään kuuluvien lasten huoltajille mahdollisuudesta osallistua kaksivuotiseen esiopetukseen. Tämän jälkeen huoltaja hakisi lapselle paikkaa kaksivuotiseen esiopetukseen tai valitsisi muun esiopetuksen tavoitteet saavuttavan toiminnan. Kokeilun vaikuttavuutta arvioitaisiin satunnaistettuna kenttäkokeiluna siten, että osa lapsista osallistuu kaksivuotiseen esiopetukseen samalla kun vertailukelpoinen joukko lapsia osallistuu nykylainsäädännön mukaisesti perheen valinnan mukaan varhaiskasvatukseen ja velvoittavaan yksivuotiseen esiopetukseen ("verrokkiryhmä").

Esityksessä ehdotetaan, että kokeiluun osallistuvilla kunnilla korvattaisiin kaksivuotiseen esiopetukseen osallistuvien lasten määrän mukaisesti kaksivuotisen esiopetuksen ensimmäisestä vuodesta aiheutuvat lisäkustannukset ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen menetykset kunnan keskimääräisten kustannusten mukaisesti valtionavustuksella. Kokeilukunnalle korvattaisiin erityisavustuksella myös kokeilusta aiheutuvat laskennalliset hallinnolliset kulut kohdejoukkoon kuuluvan lapsimäärän mukaan.

Kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun ei voi ilmoittautua. Espoo osallistuu kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun, jos Espoo osuu satunnaistamisessa kokeilukunnaksi.